

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/66/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2311203091
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2311203091.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Jozefa Mačejja v právnej veci žalobcu: ESSOX SK, s.r.o., so sídlom Cesta na Senec 2/A, Bratislava, IČO: 35 978 881, zastúpeného splnomocnencom: Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkač, s.r.o. so sídlom Slatinská 24, Bratislava, proti žalovanej: J. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. B. XXX, W. B., o zaplatenie 699,69 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17C/77/2011 - 147 zo dňa 8. decembra 2011 v spojení s opravným uznesením č.k. 17C/77/2011 - 153 zo dňa 14. decembra 2011, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zamietnutie žaloby vo zvyšku, určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a trov konania p o t v r d z u j e .

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 603,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 715,30 eur od 18.08.2008 do 09.09.2008, zo sumy 673,57 eur od 10.09.2008 do 09.10.2008, zo sumy 631,84 eur od 10.10.2008 do 09.11.2008 a zo sumy 603,76 eur od 10.11.2008 do zaplatenia, konanie v časti úroku zo meškania vo výške 28 % ročne zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a súčasne určil, že zmluvné podmienky uvedené vo Všeobecných obchodných podmienkach, a to čl. I bod 5 a čl. VI bod 7 sú neplatné z dôvodu neprijateľnosti týchto podmienok. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania k rukám jeho právneho zástupcu vo výške 240,43 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 39, § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 53 ods. 1 a 4, § 517 ods. 1 a 2 a § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, keď dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná čiastočne. Súd poukázal na to, že z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov má poznatky, že úverovanie „nebankoviek“ je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné, ťažké životné situácie, čo súvisí s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per annum desiatky percent (v predmetnej veci úroky z omeškania 36,5 % + 10 % jednorazová zmluvná pokuta ako jednotlivé poplatky za odstúpenie a upomienky). Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil ľahkomyselnosť žalovanej, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaných, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Súd nemôže poskytnúť ochranu neprimeraným úrokom a takému úverovaniu, pri ktorom sa sociálne slabšiemu spotrebiteľovi poskytne úver za cenu o 100 % vyššiu oproti bankám aj napriek nedostatočnej schopnosti spotrebiteľa zvládnuť splátky, a tak dosiahnuť ďalší profit na

sankciách, paušalizovaných poplatkoch a nákladoch na vymáhanie. Žalovaná zobrala úver 26.000,- Sk (863,04 eur) a splatila 611,85 eur. Žalobca si žalobou uplatnil sumu 699,69 eur, úroky z omeškania 0,1 % denne, čo ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 642,11 eur. Námietka právneho zástupcu žalobcu, že žalovaná bola oboznámená s úverovými podmienkami, neovplyvní záver o neplatnosti úrokov z omeškania, poplatkov za odstúpenie a upomienky, pretože dôležitý bol stav núdze žalovanej, pričom súčasne súd poukázal na písmo použité pri vypracovaní úverových podmienok, pre ktorú veľkosť písma je podmienky nemožné prečítať, preto sú nezrozumiteľné, čo ich podľa § 37 Občianskeho zákonníka činí neplatnými. Čo sa týka sankcií ako zmluvná pokuta, úrok z omeškania 0,1 % denne, ktoré boli už niekoľkými rozsudkami slovenských súdov vyhlásené za neprijateľné, žalobca neuviedol právne významné argumenty. Tvrdenia žalobcu, že vzťah podlieha právnej úprave Obchodného zákonníka neobstojí, pretože zákon č. 258/2001 Z.z. predpokladá akékoľvek odložené platby vrátane úverov. Žalobca žalovanej poskytol úver vo výške 863,04 eur, pričom žalovaná uhradila žalobcovi sumu 611,85 eur. Vymožené splátky vo výške 153,27 eur žalobca v rozpore so zákonom započítaval na zmluvné pokuty, úroky z omeškania, poplatky za odstúpenie a upomienky a len v časti 57,34 eur na splátky úveru, avšak celú túto sumu je nutné započítať na dlžné splátky (t.j. aj zvyšných 95,93 eur). Žalovaná suma 699,69 eur pozostáva zo súm 109,43 eur ako nezaplatená časť dlžných mesačných splátok úveru do odstúpenia od zmluvy a 590,26 eur úverová istina ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy, pričom každá splátka úveru sa skladala z úverovej istiny, poistenia a úroku. Z týchto dôvodov potom súd v žalobe žalobcu v rozsahu 603,76 eur vyhovel, ktorú sumu dostal odpočítaním sumy 95,93 eur (vymožených 153,27 eur - 57,34 eur použitých na započítanie splátky úveru) od žalovanej sumy a žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi v tomto rozsahu uplatnenú pohľadávku. Keďže žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním svojho dlhu (dňom 18.08.2008) a žalobca si uplatnil aj zákonný úrok z omeškania, súd žalobcovi priznal v súlade s ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej čiastky, čo predstavuje dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Dlžná suma sa pre účely výpočtu úrokov z omeškania postupne znižovala, keď po odstúpení od zmluvy, t.j. po 07.08.2008, bolo postupne vymožených 153,27 eur, a to nasledovne: dňa 11.08.2008 vo výške 41,73 eur, dňa 10.09.2008 vo výške 41,73 eur, dňa 10.10.2008 vo výške 41,73 eur a dňa 10.11.2008 vo výške 28,08 eur. Pokiaľ išlo o žalobcom uplatnený poplatok za odstúpenie od zmluvy vo výške 10 % z dlžnej sumy, v tejto časti súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko takýto poplatok súd považoval za neprípustnú sankciu účastníka zmluvy za výkon jeho práva od zmluvy odstúpiť. Rovnako súd posúdil aj ustanovenia o dohodnutej zmluvnej pokute 10 % z každej omeškanej splátky a úroky z omeškania 0,1 % denne, pričom uvedené zmluvné podmienku súd vyhodnotil ako neplatné minimálne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. Súd ďalej uviedol, že pri svojom rozhodovaní vo veci neprihliadol na žalobcom účtované náklady za mimosúdne vymáhanie pohľadávky spoločnosťou MBA Financie s.r.o., nakoľko v tejto časti žalobca neunesol dôkazné bremeno, keďže z predložených listinných dôkazov nebolo možné dospieť k záveru, že by takéto náklady skutočne účelne vynaložil. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný v časti 86,29 % (žalovaná istina 699,69 eur, priznaná 603,76 eur) a neúspešný v časti 13,71 % priznal náhradu trov konania v rozsahu 240,43 eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku, určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalovanej uložiť zaplatiť mu sumu vo výške 699,69 eur, a to spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 757,03 eur od 17.08.2008 do 10.10.2008, zo sumy 727,77 eur od 11.10.2009 do 10.11.2008 a zo sumy 699,69 eur od 11.11.2008 do zaplataenia, ako aj náhradu trov prvostupňového konania vo výške 569,91 eur. Uviedol, že v zmysle čl. I ods. 3 prvej vety Obchodných podmienok zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluvy o revolvingovom úvere a vydaní úverovej karty spolu so Sadzobníkom sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a tvoria neoddeliteľnú súčasť predmetných zmlúv, pričom v Obchodných podmienkach je uvedené, že klient prehlasuje, že bol s Obchodnými podmienkami a Sadzobníkom pri podaní žiadosti oboznámený, sú mu všetky ustanovenia zrozumiteľné a prejavuje súhlas byť nimi viazaný. Žalovaná ako klientka súčasne prejavila svoj výslovný súhlas byť viazaná nielen Obchodnými podmienkami, ale aj Sadzobníkom a zaviazala sa na platenie všetkých nákladov a platieb, ktoré sú uvedené v prípade, ak takéto náklady alebo platby vzniknú. Úroky z omeškania naúčtované ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy boli v čase podávania žaloby už žalovanou uhradené, a to úhradami po účinnosti odstúpenia od zmluvy v celkovej výške 153,26 eur v súlade s ust. čl. I bod 6 Obchodných podmienok. Suma vo výške

10,26 eur predstavujúca úroky z omeškania naučtované ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy tak nepredstavovala predmet konania, ako to žalobca uviedol vo svojom vyjadrení zo dňa 26.10.2011. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nepredstavoval predmet konania a obdobne bolo možné konštatovať o sume vo výške 9,96 eur, predstavujúcej poplatky za upomienky a o sume 59,03 eur, predstavujúcej poplatok za odstúpenie od zmluvy. Poukázal na to, že nesankcionoval žalovanú duplicitným spôsobom, nakoľko zmluvná pokuta dojednaná medzi zmluvnými stranami vo výške 10 % z dlžnej mesačnej splátky, z ktorej úhradou je žalovaný v omeškani, dojednaná medzi zmluvnými stranami, je vypočítaná z dlžnej mesačnej splátky úveru, z ktorej úhradou je klient v omeškani. Mal za to, že súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav v predmetnej právnej veci, keď svoje posúdenie súladu výšky odplaty úveru vyjadrené v RPMN 48,79 % s dobrými mravmi odôvodnil iba od priemernej výšky úrokovej sadzby poskytovanej komerčnými bankami. Výšku odplaty za poskytnutie úveru je podľa neho potrebné skúmať individuálne s prihliadnutím na výšku poskytnutého úveru, mieru zabezpečenia záväzku, dĺžku jeho splácania, ako aj osobu dlžníka. Podľa žalobcu súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, keď mu nepriznal náhradu trov konania tak, ako ich vyčíslil vo svojom podaní zo dňa 09.12.2011. Súdne konanie bolo zavinené výlučne konaním žalovanej, ktorá sa žiadnym spôsobom nesnažila alternatívne riešiť vysporiadanie svojho záväzku voči žalobcovi, a teda žalobcovi neostala iná možnosť, ako domáhať sa svojho práva uplatnením žaloby na súde.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podali včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože napadnutého rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom konania, vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 17C/77/2011 bolo zaplatenie istiny vo výške 699,69 eur s príslušenstvom. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 603,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 715,30 eur od 18.08.2008 do 09.09.2008, zo sumy 673,57 eur od 10.09.2008 do 09.10.2008, zo sumy 631,84 eur od 10.10.2008 do 09.11.2008 a zo sumy 603,76 eur od 10.11.2008 do zaplatenia, konanie v časti úroku zo meškania vo výške 28 % ročne zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a súčasne určil, že zmluvné podmienky uvedené vo Všeobecných obchodných podmienkach, a to čl. I bod 5 a čl. VI bod 7 sú neplatné z dôvodu neprijateľnosti týchto podmienok. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanej uložil zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania k rukám jeho právneho zástupcu vo výške 240,43 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku, určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok a trov konania.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil v podstate tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 132 O.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až § 135 O.s.p. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, prípadne právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vložil a nesprávne aplikoval.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Podľa článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 05.04.1993 „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok“.

Súdny dvor už v rade prípadov (napríklad vo veci C-240/98 až C-244/98 Océano Group Editorial a Salvat Editores, vo veci C-168/05 Mostaza Cláro, vec C-243/08 Pannon GSM a vec C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones), uzavrel, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán, čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako to vyplýva z judikatúry, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica č. 93/13/EHS dosiahnuť, Súdny dvor viackrát zdôraznil že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom resp. dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym vonkajším zásahom. Vo svetle týchto zásad Súdny dvor stanovil, že vnútroštátny súd má posudzovať ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky. Smernica č. 93/13/EHS sa má teda vykladať v tom zmysle, že súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku je povinný aj bez návrhu posúdiť neprimeranosť sankcie obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej medzi poskytovateľom úveru a spotrebiteľom. Ak súd rozhodne, že sankcia predstavuje nekalú zmluvnú podmienku, je jeho povinnosťou zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol touto podmienkou viazaný.

Z formy a obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala žalobkyňa už pripravenú a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalovanej, pričom žalovaná obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť ani neovplyvnila.

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Jeho ust. § 23a účinné v období od 01.01.2000 do 24.11.2004 zakotvilo tzv. typovú zmluvu, ktorou sa podľa citovaného zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia typová zmluva nesmie obsahovať a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku na poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby s požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

S poukazom na uvedené preto súd prvého stupňa správne posúdil uzatvorenú zmluvu medzi účastníkmi ako zmluvu spotrebiteľskú, pričom správny bol záver súdu prvého stupňa o neprimeranosti dojednaných úrokov z omeškania, ako aj sankcií, na základe čoho bolo potrebné v tejto časti žalobu žalobcu zamietnuť a rozhodnúť o neprijateľnosti dojednaných podmienok.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, keď súd prvého stupňa správne rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. i o trovách prvostupňového konania, a žalobcovi priznal pomernú náhradu trov konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovaná nenavrhol priznanie trov a z obsahu spisu nevyplýva, že by jej nejaké trovy v súvislosti s odvolacím konaním vznikli.

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.